

Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 29.07.2022 г. - 31.01.2023 г. Неактивна

Номер на консултация: #6943-K

Област на политика: Архив - Образование

Тип консултация: Акт на Министерския съвет

Вносител: Министерство на образованието и науката

Тип носител: Национално

С Постановление № 122 на Министерския съвет от 2018 г. (обн., ДВ, бр. 56 от 2018 г.) за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България са въведени минимални национални изисквания към научната, преподавателската и/или художествено-творческата или спортната дейност на кандидатите за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности във висшите училища и научните организации. Националните изисквания са изготвени по групи показатели за различните научни степени и академични длъжности в деветте научни области и съответстващите им направления с цел постигане на обвързаност между научните постижения на кандидатите и възможностите за академичното им израстване.

През годините се откриха някои съществени различия по отношение на изискваните минимални показатели дори в сходни области на висше образование и професионални направления, както и известно напрежение между учените от висшите училища и научните организации поради еднаквите изисквания към тях, без да се отчитат разликите в характера на основните им дейности. Във връзка с това, по предложение на представители на академичната общност, са изготвени изменения, чиято цел е да се актуализира и хармонизира подходът при отчитане на показателите, като едновременно с това се отчитат спецификите както на отделните професионални направления, така и на висшите училища и научните организации. С прилагането на актуализираните минимални национални изисквания се цели и

постигане на високо качество на научната продукция и нейната значимост в институционален и национален план.

Във връзка с голямото значение и изразения интерес на академичната общност към проекта за изменение и допълнение на нормативния акт, за което свидетелстват получените многобройни коментари и бележки, както и разнопосочните мнения по предложените показатели, Министерството на образованието и науката организира и проведе поредица от работни срещи с представители на академичната общност от всички професионални направления от всяка от областите на висше образование с цел детайлно обсъждане и прецизиране на промените. Настоящите изменения и допълнения в Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България са коригиран вариант на първоначалните и са резултат от обобщеното мнение и постигнато съгласие от всички участвали в обсъждането представители на отделните професионални направления.

Отговорна институция

Отговорна институция

Министерство на образованието и науката

Адрес: София, София, бул. Княз Дондуков №2А

Електронна поща: priemna@mon.bg

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Полезни връзки

Официална интернет страница на Министерство на образованието и науката - <https://www.mon.bg/>

Рубрика „Обществени консултации“ на интернет страницата на МОН - <https://www.mon.bg/dokumentatsiya/proekti-na-dokumenti/>

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на доклад относно проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България - вер. 1.0 | 29.07.2022](#)

[Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България - вер. 1.0 | 29.07.2022](#)

[Предварителна частична оценка на въздействието - вер. 1.0 | 29.07.2022](#)

[Становище на дирекция "Модернизация на администрацията" - вер. 1.0 | 29.07.2022](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Пламен Иванов (31.01.2023 09:04)

Някои въпроси за Област 4 (Науки за Земята)

Не става ясно дали A1 е задължително. Ако не е задължително, какъв е смисъла да има отделно A1 и A2?

A1 - Монография Тип 1 или 2 или равностойни по брой точки публикации, както е указано в т. A2 и т. A5 - брой точки, равностойни най-малко на монография тип 2 (т.е. минимум 60 т.?) съгласно Забележките към Правилника. Необходимо е да се уточни ако точките в A1 са задължителни.

и - процентно участие на съавтора въз основа на съдържанието, разделителен протокол или броя на авторите. Защо е необходим този коефициент? Нали авторът следва да има самостоятелно брой страници, отговарящи на дефиницията за монография (не по-малко от 100 страници за всеки автор)? По същество това е разделяне на броя на авторите - защо се използва само при A1, а не и при A2 ?

A3 - Придобита образователната и научна степен „доктор“ 50 т. - това значи ли, че тези точки се използват (сумират се за група A)? В досегашния правилник те са отделно. Също и за A4?

A5 защо няма точки за студия? (Област 4)

В Област 4, група А - липсва показател „Научни публикации в рецензирани тематични сборници, които не са отразени в базите данни“. В Област 5 напр., имаме 2 т. за статия и 5 т. за студия (но не повече от 10 т.). Защо този показател липсва в Област 4? Още повече, че точките се ограничават. Толкова ли са проблем тези 10 т. За мен е дискриминиращо в някои области да има този показател, а в други не. Предлагам да се добави този показател в Област 4. Ако не се добави, то поне тези публикации да се използват като научно-популярни публикации (напр. в група В9, не повече от 15 т. ?).

Поздрави,

проф. П. Иванов

Автор: Еленита Великова (27.01.2023 15:01)

СТАНОВИЩЕ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО
СТОПАНСТВО 4 от 4

... продължение

В5. Участие в изготвяне на национални документи от стратегическо значение, документирано със заповед или договор за възлагане от министерство или национална/ държавна агенция за участие в работна група	Участието в изготвянето на подобни документи изисква доста време и усилия от страна на членовете на академичния състав, и е адекватно те да бъдат възмездени с по-висок точков актив.	Да се повиши точковият актив и съответно максималния праг.
---	---	--

Вб. Експертни доклади/становища по писмена заявка от органи на международни институции (ЕС, ООН).		Възможно е във формулировката на показателя да бъдат включени и международните професионални организации.
---	--	---

С уважение,

Доц. д-р Михаил Мусов,

Заместник-ректор по научноизследователска дейност и международно сътрудничество

Автор: Еленита Великова (27.01.2023 14:58)

СТАНОВИЩЕ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО 3 от 4

... продължение

<p>V1. Получени средства (по разделителен протокол) от научни или иновационни проекти или такива по програмата „Еразъм“ (с изключение на мобилността) с външно за организацията финансиране. Проектите трябва да включват успешно приключил етап.</p>	<p>Определянето на получените средства на ниво ДВУ и НО е недвусмислено. Но съществува <i>неяснота как тези средства ще бъдат разпределяни измежду членовете на научните колективи</i> и какво точно означава „получени“ – получени за организацията или получени от съответното лице. Липсва практика да се издава „разделителен протокол“ от членовете на научния колектив на научен проект, в който те да разпределят помежду си бюджета на проекта (или част от него).</p> <p>Неизяснен остава статутът на финансирането по Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването</p>	<p>Необходимо е <i>прецизиране</i> на показателя.</p> <p>Необходимо е <i>включването и на образователните проекти</i> (вкл. тези извън Erasmus+ Programme).</p>
---	--	---

<p>В2. Ръководство на успешно приключил научен или научно-приложен проект/етап с външно за организацията финансиране</p>		<p>Необходимо е <i>включването и на образователните проекти.</i></p>
<p>В3. Участие в успешно приключил научен или научно-приложен проект/етап с външно за организацията финансиране</p>		<p>Необходимо е <i>включването и на образователните проекти.</i></p>

продължава ...

Автор: Еленита Великова (27.01.2023 14:56)

СТАНОВИЩЕ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО 2 от 4

... продължение

Таблица 2. Брой точки по показатели по области на висшето образование и съответните професионални направления

III. ОБЛАСТ 3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ НАУКИ

**Професионални направления 3.1.
Социология, антропология и науки за
културата,**

**3.2. Психология, 3.3. Политически науки, 3.4.
Социални дейности, 3.5. Обществени
комуникации и информационни науки, 3.6
Право, 3.7. Администрация и управление,
3.8. Икономика, 3.9. Туризм**

Показател	Коментар	Предложение за изм./доп.
A1. Научни публикации, включени в базите данни WoS и/или Scopus (научни статии, студии, обзори, глави от книги, от монографии или от сборници)	В дефиницията на показателя не са визирани в явна форма докладите в сборници от научни форуми. Липсва отчитане на съавторството.	Да се допълни, както следва: A1. Научни публикации, включени в базите данни WoS и/или Scopus (научни статии, студии, доклади, обзори, глави от книги, от монографии или от сборници). Точки: и - процентно участие на съавтора въз основа на броя на авторите.

<p>A5. Научни публикации, отразени в специфични за научната област бази данни ...</p>		<p>Да се прецизира показателят, както следва:</p> <p>A5. Научни публикации <i>в издания, реферирани / индексирани</i> в специфичните за научната област бази данни:</p>
---	--	--

<p>Аб. Публикации в рецензирани тематични сборници и периодични издания, които не са отразени в базите данни</p>	<p>Този показател най-вероятно касае сборници с доклади от научни конференции, основно публикувани от български академични издателства. Ако те не фигурират в обявления „списък на научните издателства, публикуван от МОН“, това ще обезсърчи максимално участниците в конференции, организирани от български ДВУ и НО. Допълнително ще бъде затруднено и довеждането на резултатите от научната дейност на академичния състав до научните среди в страната и чужбина.</p>	<p>Да се прецизира показателят, както следва:</p> <p>Аб. Публикации в рецензирани тематични сборници (вкл. доклади от научни форуми) и периодични издания, които не са отразени в базите данни.</p>
--	---	--

продължава ...

Автор: Еленита Великова (27.01.2023 14:55)

СТАНОВИЩЕ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА УНИВЕРСИТЕТА ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО 1 от 4

Академичната общност на Университета за национално и световно стопанство – висшето училище в Р.България с водещи резултати от учебната и научноизследователската дейност в областта на социалните, стопанските и правните науки – изразява подкрепа за усилията за повишаване качеството на висшето образование и наука в страната, както и за подобряване на международната видимост на българските държавни висши училища (ДВУ) и научни организации (НО). Същевременно предложеният проект на *Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България* продължава да страда от известни пропуски и неясноти, които пораждат рискове за коректното прилагане на предложената критериална система, и оттук за бъдещото развитие на академичния състав в страната. По наше мнение, изложените в настоящото становище предложения за изменения и допълнения на публикувания проект ще допринесат за неговото усъвършенстване, като се елиминират потенциални рискове и се осигури спазването на принципите на прозрачност, честност и равнопоставеност.

Проектът за нова критериална система от национални наукометрични показатели се отличава с:

- гъвкавост и взаимозаменяемост на постиженията на кандидатите в рамката на дадена група показатели – това безспорно е от полза за кандидатите при формирането на актив, основан на по-широк диапазон от източници, при осигурена възможност за взаимозаменяемост между показателите в дадена група;
- по-адекватно отразяване на силните страни на всеки кандидат – той/тя следва да допълни точковия си актив до минималния сумарен праг, като получава възможност да го направи с актив преимуществено по онези показатели, където има най-висок личен потенциал и капацитет.

Във връзка с необходимостта от усъвършенстване на предложената критериална система, която да отразява по по-справедлив начин спецификата на отделните научни области и професионални направления, **предлагаме да бъдат направени следните основни изменения и допълнения** към конкретните показатели:

Таблица 2. Брой точки по показатели

III. ОБЛАСТ 3. СОЦИАЛНИ, СТОПАНСКИ И ПРАВНИ НАУКИ
--

**Професионални направления 3.1.
Социология, антропология и науки за
културата,**

**3.2. Психология, 3.3. Политически науки, 3.4.
Социални дейности, 3.5. Обществени
комуникации и информационни науки, 3.6
Право, 3.7. Администрация и управление,
3.8. Икономика, 3.9. Туризм**

Показател	Коментар	Предложение за изм./доп.
------------------	-----------------	-------------------------------------

продължава ...

Автор: Мария Вараджакова (08.08.2022 12:40)

Приветствам новите изисквания, но имам две забележки и предложения

Уважаеми колеги от МОН,

приветствам новите изисквания.

Крайно време е да се спре порочната практика да се хабилират хора със съмнителни научни постижения, чиито публикации са само в България и на български език и така на практика изследванията им са невидими за чуждестранните учени.

Но имам две основни забележки, които ще се опитам да формулирам във вид на предложения.

1. Задължително да се върне изискването точките на колективните публикации да се разделят според броя на съавторите. Аз съм учен в областта на Природните науки. При нас има авторски колективи от 10-20 съавтори и дори повече. Реално обаче не повече от двама-трима вършат цялата работа по публикацията, а останалите имена се пишат в списъка на авторския колектив с минимален или дори никакъв принос към създаването на научния труд. Би било крайно несправедливо и демотивиращо съавтори с нищожен принос в големи авторски колективи да получават същият брой точки какъвто би получил авторът на самостоятелна публикация, в която неговият принос е 100%.

2. Предлагам в Природните науки да се върне показателят "глава от колективна монография" (какъвто показател съществува в сегашния закон) и да се признават точки (както за публикация, така и за цитат). В химическите и биологическите науки, а мисля че и в науките за земята има прекрасни колективни монографии - напр. издавани от швейцарското/немското издателство Springer или от други международни издателства, които обаче тъй като не са реферирани в SCOPUS/WoS или специфична база данни, по предложения сега закон не биха се точкували - нито като публикация, нито като цитат. Самата аз съм автор/съавтор на четири глави към различни колективни монографии в Springer и съм получила около 20 цитирания (вкл. в SCOPUS/WoS) на посочените изследвания. Смятам, че е редно да се отчитат точки за публикация и цитат в глава от колективна монография, особено ако монографичният труд се издава от международно издателство.

Поздрави,

проф. М. Вараджакова

Автор: Людмила Иванчева (02.08.2022 19:18)

Нужно е уточнение при монографиите

Широко известен след академичните среди е фактът, че монографиите в областта на хуманитарните и социалните науки в повечето случаи всъщност не са с оригинални текстове, а представляват компилация от предишни, вече публикувани студии и статии. Ето защо е наложително при този показател да се уточни, че точките се дават само при условие, че минимум 70% (например) от текста на монографията НЕ Е ВЕЧЕ ПУБЛИКУВАН под формата на студии или статии в научни списания и/или сборници. Ако това не се въведе, това би означавало, че за едни и същи изследователски резултати, представени обаче в различни публикационни форми, ще се присъждат точки два пъти, което е недопустимо и несправедливо.

Автор: (02.08.2022 09:42)

Отлична работа!

Относно област 5 - Технически науки.

Не подозирах, че Вашата цел е хабилитацията да става все по-лесно начинание. Затова, предишния път дадох съвети за нейното затрудняване, но сега ще се коригирам. Видно е, че в новия проект отново няма делене на броя на авторите, за сметка на това ще се броят публикации извън WoS/Scopus и др. Взех да си смятам точките за доцент, с лекота минах 400 и спрях (даже не включих цитатите). За информация: по сегашните критерии аз не мога да се хабилитирам. Сърдечно Ви благодаря за планираните промени, дано ги изпълните!

Все пак, ще си позволя да дам няколко съвета в духа на предлаганите промени:

1. Започнете да броите и рецензии за дипломни работи (щом ръководството на дипломни работи се брои, е някак си честно да го направите).

2. Непременно бройте постери и презентации при изнасяне на доклади, те отнемат време и са еманация на научното творчество.

3. Махнете ограничението в група В за не повече от 40 т., стои някак дискриминационно.

Тъй като ми се струва, че с планираните промени ще се става по-трудно доктор, отколкото доцент, то обмислете облекчаване и на докторантурите.

Автор: Филип Петров (01.08.2022 19:44)

Има както положителни, така и отрицателни промени

Ще говоря основно за направление 1.3. Проблемите в сегашния вариант са три:

1. Връща се една изключително порочна практика, с която съществуващите критерии се бяха преборили - статиите с множество съавтори, много от които нямат никакъв принос към научното изследване, но присъстват в списъка чисто механично. В досегашните критерии имаше справедлив принцип точките от статия да се делят на броя на авторите. Смятам премахването на това за силен негатив, защото отново ще възвърне порочните практики конкретно за това научно направление - например един докторант пише статия и членовете на цяла катедра му се изрежат като съавтори, като някои от тях дори не са чели статията. Съзнавам, че не за всички направления това делене на точките на броя на авторите може да се приложи и съответно стремежът за унифициране на критериите е довел до това тези правила да отпаднат за 1.3., но смятам убедено, че ползите от уравниването на въпросните критерии в случая въобще не си заслужава. При педагогическите науки не е масова практика научните изследвания да се правят в големи колективи и съответно деленето на точките на статия на броя на авторите ѝ според мен е редно да остане.

2. Този коефициент "К" е нещо, което не е редно всяка година да се мени както си иска. Когато човек постъпи на работа в университет, той трябва да има дългосрочна визия за своето развитие. Смятам за правилно тези коефициенти да изчезнат и точките за цитирания да се разпишат директно в таблиците по направления.

3. Нямам представа тазгодишния „коефициент К“ колко е (къде въобще се публикуват официално тези неща?), но ми се струва, че за направление 1.3 вероятно ще е нещо гравитиращо към 1.0 т. предвид това, че за други статии се дават 0,5 т. Ако се окаже прав, това ще означава, че реално броя точки от цитати (минимум 9 т. за ВУ по новите критерии) реално ще са се удвоили спрямо това, което е факт по съществуващите критерии. Подобно удвояване би било много рязък скок на летвата за съществуващите кадри и би отложило значително количество планирани конкурси в тъй или иначе изпитващата остър недостиг на кадри научна област. Тук гадая, защото параметър К не е ясен.

Не мога да не похваля и някои добри неща като цяло. Това, че се позволява гъвкавост (преливане на точки от една точка в друга) и че започват например за доцент да се признават точки от учебници за училищната мрежа (основна дейност за някои хора) и университетски учебници, е повече от справедливо - тези точки досега се признаваха само при кандидатстване за професор и не беше честно. Напълно подкрепям и промяната спрямо предишния план, с която все пак статиите от националния референтен списък спират да имат максимален лимит на точките - това не беше честно спрямо съществуващите кадри и е правилно, че отпадна. Приемам и оставането на реформата за статии, които не са включени в никакви бази от данни, да имат лимит на броя точки - може би наистина е време да се спре с безсмислените „вътрешни“ конференции, от които не остава следа никъде.

Като цяло оценката ми е, че новите правила въвеждат положителни промени, но трябва да се помисли за повече приемственост със съществуващото положение (*), да бъдат много по-ясни и предвидими за бъдещи кадри и да не се премахват на всяка цена в името на „едно и също за всеки“ някои всъщност добри практики.

(*) Не смятам за редно в НАЦИД да не могат да се записват книги, които са издавани преди 1990 г. поради причината, че тогава в България не се е записвал ISBN на печатните издания. Вярно е, че за повечето хора няма значение, защото са засегнати основно пенсионери, но все пак... Това беше отклонение, което няма пряка връзка с този проект.

История

Начало на обществената консултация - 29.07.2022

Приключване на консултацията - 31.01.2023

Справка за получените предложения

Справка или съобщение.

Окончателен акт на Министерския съвет
